

Előfizetési ár:

Egész évre 8 frt = 16 kor.
Félévre 4 frt = 8 kor.
Negyedévre 2 frt = 4 kor.

Községeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:

Egész évre 6 frt = 12 kor.
Fél évre 3 frt = 6 kor.

Egyes szám kapható:

a kiadóhivatalban, a főtőzsdében, Köszl János, Hochrein J. és fiai üzletében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU LAP.

Hirdetések

elfogad a kiadóhivatal (lyceumi könyvnyomda), hol mindenkor a legjutányosabb árak szabhatók. Minden beiktatott hirdetés után 30 kr = 60 fillér bélyegdíj fizetendő.

Nyilttér 1 sor 1 ft 2 korona

Kéziratok

a szerkesztőségbe (lyceum könyvnyomda) küldendők.

Megjelenik hetenként kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: lyceumi könyvnyomda.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Feltámadunk.

A hívő világ áhitatos szívével iránítja a feltámadás magasztos ünnepe népi lelkéi szeméit arra a vérfagyalag drámára, mely az Isten embert a világ megváltójává tevő.

A köznapi élet gondjai elnémulnak, a máskor önző keblek megnyílnak, hogy befogadják a Magasságbelinek tanításait és a keresztény világ hosannákat zengetez és Jézus példájából, ki halottaiból föltámadott, erőt és kitartást merít és reményt nyer az igazság győzelméhez, mert valamiképpen az Isten-ember koporsójáról a kő elhengerítették és Ő halottaiból föltámadott, azonképen a jog és igazság eszméi is, verjék bár békóba, vagy zárják koporsóba, ideig-óráig tartó rabság után kitörnek sírjaikból és győzedelmeskedve zsarnokaik fölött, diadalról-diadalra lépve érvényesülnek.

A feltámadás magasztos ünnepe hosannákat zeng az ájtatos nép, örvendő az Égi igazság megnyilatkozásának, de míg lelkünk a vallásos áhitatban túlárad, szemünkben a meghatottság könnye kicsordul és zokogva borulunk térdre, hogy hálát adjunk az Alkotónak és irgalmáért esedezünk — szívünkben megszólal egy titkos hang,

a szegény, elárvult haza hangja, mely mint egykor a Megváltó, szintén megcsufoltatott, keresztre feszített és eltemetett, de épen mint Ő, halottaiból mindenkoron feltámadott.

Hányszor ültek már tort, hazám, eljett tetemed fölött!

Hányszor hengerítettek már követ előre megásott és jól lezárt sírodra! De egy jótékony nemtő a követ mindannyiszor elhengeríté sírodról és te halottaiból mindannyiszor új életre keltél. Új életre keltett fiaid honszerelme! Új életre keltél, hogy teljesítsd isteni hivatásod: hogy a hármás bére és négy folyó földén legyen egy szabadságszerető, fölvilágosodott, művelt ország, melynek fiaai kézbe kezelt fogva, vállat vállhoz vetve munkájának hazájok fölvirágoztatására.

De vajon megérték-e egymást a haza fiait? Vajon lehet-e borus sejtelen nélkül tekinteni hazai közállapotainkra? Nem látjuk-e, hogy hazai-közéletünk minden terén a politikai gyűlölet őrj orgiáit, aláásva mindent, minék egy országban szentnek és sértelemnek kellene maradni. Nem látjuk-e, hogy a lözhatalom a személyes uralom zsámolyává és eszközüvé süllyesztetik? Hogy a szabadelviség nagy intézményei a személyes ambíció játékszeréivé alacsonyítottak és lépten-nyomon compromittáltak?

nyitattak és lépten-nyomon compromittáltak?

Hogy a társadalmi béke alapjai, a vallásfelekezeti békéje, a törvények tisztelete vakmerő és könnyelmű kézzel megbolygattak? Hogy hazai ügyeinkbe idegen hatalomnak befolyás engedtetik?

A feltámadás nagy ünnepe vesünk egy pillantást közállapotainkra is, melyekből csak vihart és pusztulást jósolhatunk. Gondoljuk meg, hogy egyesülésben és egyetértésben az erő. Ez legyen a megváltó eszme, mely minden magyart vezéreljen és akkor Nagy Lajosnak és Igazságos Mátyásnak Nagy-Magyarországa ismét és csakhamar föl fog támadni halottaiból.

Baranya a rómaiak alatt.

Időszak; 35-ig évtől, Krisztus urunk előtt, egész 441-ig.

Midőn Octavián szerencsés de nem tiszta kezekkel ragadta magához az elnyomott roppant római köztársaságot, és győzelmes sásai előtt csaknem az egész ismert-világnak fele meghajolni kénytelen, míg az alatt az egy igaz Isten fiában az emberiségnek az üdvösség napja felvillant — ép akkor történt Pannónia és így Baranya ujrászületése. Időszámolásunk előtt 35 évvel győze és hódítá meg t. i. Oct. Augustus császár, egyedül csak az erősebb jogával a Száva két partján tanyázott független pannon törzsokeket, elfoglalván

A PÉCS FARCÁJA.

Probléma.*

Írta: Hock János.

Szomorú és megdöbbentő hírt olvastam a lapokban. Egy fájdalmas és mélyen lesújtó újdonságot: gyászos nekrologját egy virágzó ifjú életnek.

Egy tizenhat éves gyermek ifju, a ki sem az élet gondjait, sem a nélkülözés kétségbejött küzdalmeit nem ismeri, az élet törvénye fölé helyezi a nyugalmat és az elmulást, s most, mikor a természet erői megindultak, hogy harcra keljenek az életért az anyaggal, s a fak kérge alól előtér a rügyek duzzadása, hogy a természet periódusában a folytonosság törvénye meg ne szakadjon; egy gyermek a lélek megtevélyedésének ijesztő szabálytalanságával ellene szegi akarátát az élet törvényének, mert a virágfakadásnál jobbnak találja a hervadást.

* Pesti Napló mártius 27-iki számából vesszük a szép dolgozatot, melyet szerzője Linder György volt mohácsi országgyűlési képviselő fiának öngyilkossága alkalmából írt. A megrendítő gyászbeszéd általános részvételt kelt és abban mi is osztozunk. A szerk.

Meglopja szemétől az üdítő álmot, s kora hajnalban kisiet a nyílt utcára, hogy a fegyver dörrenésével felverje az utca csöndjét, s a segítségére siető emberzeret ott találja arcait a kövezetre borulva.

Te szőke halvány gyermek, a kinek arcát oly sokszor megsimítottam, mikor töprengő lelken reá vetette árnyát fájdalmas vonásaidra, mond meg nekem, hát csakugyan jobb ez a pihenés? Hát az a setét éjszakából eltörő hajnal, mely az életre ébredésnek örök hirdetője, nem tudta megerinteni világosságának fényével és derűjével borongó lelkedet? A kelő nap sugarai hiába aranyozták be ragyogással gyermekfűrted, — te leszámoltál az élet nagy problémájával, hogy egy még nagyobbat hagyj hátra nekünk.

Látalak most is, s ép oly tisztán állsz lelki szemeim előtt, mint a mikor eltorzult vonásaidban megdöbbenve láttam legelőször a szomorú lélek vergődő nyugtalanságát. Hiába iparkodtam megfejteni ekkor, hogy a természetes naivitás és az érzések üdesége helyett, hogyan tud egy gyermekkedélyben gyökeret verni a lehangoltság alaptonusa, a melynek csak fájdalom és teher az élet. Jól tudtam rólad, hogy lelked az a megfordított mesebeli onyx-kő, mely csak a setétséget szívja

magába s irtózik a melegtől és a világoságtól.

Az az ideges, nyugtalan kéz nem reszkethetett, mikor felemelte a gyilkos fegyvert. Te benned az életosztón nem kelhetett erős tusára sőt elhatározásokkal, mert lelked örökös melábuja megbénította annak az élethez való ragaszkodást. Csak akkor kerülhetted volna el katasztrófádat, ha utolsó pillanatot önkivételében belevetted volna a küzdelem serpenyőjébe azt az egyetlen, őszinte gyermekkérdést is, mely benned rajongásig szeretett atyád iránt élt. Ez esetben az a hitvány ólom darab nem zúta volna szét forrongó agyaddal együtt szegény atyádnak szívét is.

Miért van az, hogy a szeretet törvénye csak lefelé száll és mindinkább gyöngül fölfelé? Miért szeretjük vérünk sarjaiból legjobban azokat, kik tőlünk a legmesszebbre állnak? Miért kedvesebb az unoka a gyermeknél, a dedunoka az unokánál; holott a szeretet fölfelé már a harmadik fokban majdnem elenyésszik? Mi az oka, hogy a gyermek szeretete a szülő szeretetével összehasonlítva mindig hátlanság?

Ha nem ez volna az életnek a törvénye, erőszakos kezekkel te se tépted volna szét atyád örömét és reményét. De

többek közt véres harc után a magas kőfalakkal kerített erős Sciscia (Szigsek) városát, mire csakhamar és könnyű szerrel előnyomultak seregei egész a Dunáig. Átlátván azonnal mind ő, mind Tiberius az új foglalmány tetemes becsét, elhatározták azt maradagát a roppant római birodalombhoz csatolni. Fölvirágzott erre sebes léptekkel az egyébként igen kellemes éghajlatu és böttermékű Baranya oly annyira, hogy rövid idő múlva már több nevezetes római helységet, ha nem várost, és jó utakat szelést.

Fölkelének ugyan eleinte a pannonok negyszer-ötzör a gyűlölt ligát lerázní, Róma sasait összetörni, de mindig haszaltan; Róma hadtudománya győzött a hős erőt és jogon. A pannonok elveszték büntetésül fegyvereiket, legfiatalabb és legerősebb fiaik rabszolgák gyanánt adattak el messze fekvő tartományokban és a büszke, kegyetlen proconsulok és propraetorok nemcsak igazságtalanul sarcolták a népet, hanem vagyonától és életétől is megfosztották. Innét ama elszántág, melylyel a szabadság elvesztése miatt ügyis elkeseredett nép többször megújította Róma urasága ellen intézett fölkeléseit. Midőn Tiberius Batont, a pannonok egyik vezérét kérdené, miért lázadt föl és harcolt népe oly soká a rómaiak ellen, felelé Baton: »hogy ennek oka a rómaiak magok, minthogy nyájai védelmére nem pásztorokat és kutyákat, hanem farkasokat küldenek.« Hogy Baranya lakói is nem csekély részt vettek ezen lázadásokban, kitészik csak abból is, mivel egyik nagyobb ütközet azok alkalmával a Drávnál volt és Sirmium (Mitrovic) kemény, de sikertelen ostrom alá vétetett a szomszéd nemzetségek által. Végre hosszas és véres harcok után, épen akkor hódolt meg teljesen Pannonia Tiberiusnak, midőn Q. Varus három legiójával Arminius által megsemmisítették. Elvesztették ugyan ekkor a pannonok függetlenségüket, a rómaiak alá esvén levakartattak nemzeti sajtáságaik; sokszor a vészszopó praetorok, vám- és adóbérlők huzavonainak kitétettek: de Pannonia mindjárt kellemes színt öltött magára. A római legiók téliállásaiából jeles városok kerekedvén, ezeket derek csinált utak kötötték össze, melyeknek hidkövei, mérföldnegyedet mutató oszlopai még most is a romok közt szemléltetnek. A Fertő és Balaton tavak lecsapolattak, és az egész tartomány oly virágzóvá lett, hogy a te-

mérdek római birodalom legbecesebb függemenyének és mintegy védpajzsának tekintetvén, mindinkább növekedő népessége és érdeke miatt a második században már két részre osztattott: melynek egyike a nyugati Noricummal határos vidéket magában foglaló »Felső Pannonia«, másik pedig, mely a Rába torkolatjától a Verbás és Száva folyamok egybeomléseig önkényesen húzott vonal által az előbbtől elválasztva, ezen vonal és a Duna és Száva közt terjeszkedik, következőleg Baranyát is magában foglalja. — »Alsó Pannonia« nevet viselt. A tartomány növekedő mivelt-ségével a lakók műveltsége is nőtt; ők vadász és pásztornépből földművelőkkel lettek, és míg régente rossz sert ittak, most már isznak bort, mivelvén szőlőt annyit, Probus óta, hogy Claudianus az Istert szőlőkkel beárnyékozottnak éneklí, tanulják a római nyelvet, mint Veljeus írja, és a tudományok kinecsit fölkeresik.

Lássuk már most Pannoniának ezen általános ismertetése után különösen Baranyának a rómaiak alatti állapotát, mint az a nagytudományú papok, Szalágyi, Schönwisner, Koller, Katancsics és többek munkáiból és újabb felfedezések után kivehető. Bizonyosan nem állítunk sokat azt mondvák: hogy Baranya Pannonia legnépesebb, legműveltebb része volt; mert ves-sünk csak egy futó pillantást azon számos nagyszerű római emlékekre, melyek a hunn, avar, magyar, mongol, törökudlás dacára még jelenleg is találtatnak megyen-ken és elég bizonyosságunk leend annak hajdani nagy jelességéről Valamint jelen-leg, ugy a rómaiak alatti is Pécs volt Baranyának főhelye. Baranyának tehát régi állapotáról értekezvén, mindenek előtt Pécs vagyis inkább »Sopianae« városáról, mint a rómaiak alatti nevezetett, kell szólnunk. Megjegyzők főnebb már, hogy Baranya alsó Pannoniához tartozott, míg Diocletianus idejében Pannonia Valeria részébe esett. Galerius t. i. lecsapoltatván a Balatont, akkép, hogy vizét esatorna (a mai Sió és Sárviz medre) által Battánál a Dunába vezette és kiirtván rengeteg erdőket, igen sok használható földet nyert, miért is a 308 év körül alsó Pannonia csaknem feléből új tartományt alkotta, melyet Valeria hitvese, Diocletian császár leánya tiszteletére Pannonia Valerianak nevezett. A Rába, Duna, Dráva és a noricum hegyek valának határai ezen új tartománynak, mely Baranya, Somogy, Tolna,

Veszprém, Fejér, Pilis, Esztergom, Komárom és részint Győr megyéket foglalá magában. Főhely ezen nevezetes provin- ciában Sopianae, azaz a mai Pécs városa vala, mint Pécsnek két nagyhirű tudóje kanonokja, Szalágyi és Koller kétségsz vonhatlanul megmutatták, és alább mi is röviden be fogjuk győzni többek közt csak abból is, mivel széke volt nemcsak Pannonia Valeria hadnagyának (dux), hanem még az egész tartomány polgári kormányzójének is. Sopianae jelességéről bizonyosságot tesz továbbá az ugynevezett antoninusi utikönyv is, melyben a római utak majd innen kezdetnek, majd pedig ezeknek középre, mint főhely helyeztetik Sopianae, így: Iter de Pannoniis in Gallias per mediterranea loca. Idest a Sirmio per Sopianas Treveros usque; aztán: A Sopianas Aenico; Iter a Sopianas Bregetione. A számtalan itt talált arany, ezüst és réz pénzkekről és egyéb emlékekről alább szólnunk, itten csak azt következtetők, hogy fölfelecsök helyén roppant városnak kellett állania. Már pedig e város Sopiananának melyhez sem a nevezetes Aquincum (mols O-Buda) sem a híres Bregetio (Szöny) nem vala fogható, egyéb nem lehetett, mint az említett utikönyv segedelmével az akkori messziségeket a mostaniakkal összehasonlítván, Szalágyi és Katancsics kétségtelenül megmutatták.

Az olvasóhoz. Az új évnegyed közeledtével tisztelettel fordulunk Pécs sz. kir. város és Baranyavármegye nagy közönségéhez, kérve lapunk támogatását. Tizenkettedik éve, hogy pályafutásunkat megkezdttük. Tizenkettedik éve, hogy a közügyeket szolgáljuk, önzetlenül, celfutatosan, kitartással, egy jobb jövő reményében. Mint a közélet szerény napszamosa, 12 évi működésünk alatt sohasem kerestük a reklámot, de hivatásunk kiszabott keretében megmaradva a föltűnés vágya nélkül komolyan teljesítettük munkánkat, úgy, amint az szerény tehetségünkől és erőnkől telt, a meggyőződés tiszta fegyverével az igazsáért küzdve, az elveket nézve és nem az embereket, a pártkötéleken felülemelkedve. Tizenkét évi működésünk alatt nem az volt célunk, hogy érdekarsakat gyűjtsünk magunk köré, hanem hogy meggyőződésünkhöz, elveinkhez hívek maradva szolgálhassuk a közügyeket, nem nézve, hogy az ezért vivott

erősebb volt benned az önzés, az élet undora; mint az életet adó szeretet.

Ott fekszen messze, idegen földön, kiterítve gyászos hideg ravatalon. Az a földuzzadt pörzsölt sebhely, mely erőszakos utja lett világosság után törő lelkednek, nekéd egy tragikus halál, nekem egy szomorú probléma, a melyet megfejténi igyekszem.

Takarjunk le a részvét őszinte fájdalomával azt a korán kihűlt ifjú szívet s kutassuk, hogy mire tanít bennünket a ravatalon az a gyászos gyermek hulla.

Az élet olesó, mert nincsenek többé ideálok. Az élet olesó, mert a gyermekszívek hite elveszett s helyébe nem tudunk tenni mást. Oh pedig a szív akkor legerhesebb, mikor üres, mert akkor megtelik unalommal.

Az élet olesó, mert a lélek beteges hajlamait edzett és egészséges testi szervezettel nem vagyunk képesek ellensúlyozni. Az élet olesó, mert a civilizáció kényelmével együtt járó ideges élet izalmait még az irodalmi és művészi termékekkel is folyton fokozzuk.

Az ideálok után nem lobog többé az a tiszta tűz, melyből az ifjú lelkesedést, a férfi erőt, az aggyastán reményt meríthetett. Az illúziók fényes szemhatárát el-sötétítette a lomha közsénfűst s az emberi

érzések eszményi alapokon nyugodni nem tudnak többé. A költők álmaít a praktikus élet hasznót hajtó foglalkozásai között kiesinyölő gunynyal nézzük le. Egy szóval, az érzéseket megvetjük; s az élet nem a lélek üdülése többé, hanem fárszót, kemény tusa. A klasszikus kor lélekemelő jelszavát, a sursum corda-t, mely a szíveket a föld szűk látóhatárán kívül eső ideális szempontokra irányozta, felváltotta az evolúció kényszerűségével érvelő struggle for life. A küzdelem a létért!

Ki esodálná, hogy íly viszonyok között érvényesülni törekszik minden ember, minden áron; mert az élet célját a püedestárlól oly érvénybe lökték, ahol sár és vér kavargó.

A haladó század modern világnézete önkénytelen szívárog be a gyermek fogékony lelkébe, mint a törött hajó nyílásán a tengervíz. Hatása alól az a tapasztalatlan lélek emancipálni nem tudja magát, mert az eszmék áramlata nemcsak a kiforrott egéniségeket sodorja magával, hanem nyomait ott hagyja a fejletlen gyermeklelkében is, mint a hogy a nap-sugár ott hagyja nyomait a lágy viaszlapon.

Az a gyermeklelek vagy asszimilálja kedélyvilágában a kor önző szellemét s beáll ideálok nélküli szolgálólelkekkel a mindenáron érvényesülni törekvő kapas-

zkodók osztályába; vagy lelkének nemessebb alapjajamaival összeütközésbe jön a külső társadalmi renddel és közfelfogásokkal. Ez a meghasonlás már a tragikum magva és végső eredményében katasztrófára vezet.

Az emberei lélek az a tökéletes acelhárfa, melyi összhangot csak akkor képes adni, ha a külső hatás a szív nemesebb hurjait hozza rezgésbe.

Ez a század azért beteg és gyermekei azért szerencsétlenek, mert a praktikus szempontok rideg tulhajtása alapját vetette meg lelkünkben az eszmények iránti frivolitásnak. Nem akarjuk belátni, hogy a léleknek alapulajdnosága a magasra törés, s ha megtépjük szárnyait, hogy az eszmények régiójába ne emelkedhessék, akkor az a lélek nyugtalan, mint a bölcsőjéből kivett gyermek, a mely oda sirva kívánczok vissza.

Az idealizmussal együtt pusztul ki az emberiségből a kedélyeknek vallásos hajlandósága is. S ha a gyermekszívek elvesztik azt a benső egénységet, melyet a természetföltöttekben való hit és reménység nyujtat csupán, hol van a lélek balansz-rudja, mely megóvja azt a bukástól? Még egy fejlett és hatalmas látókerü férfiertelem is rászorul arra, hogy nyugalmának és biztosságának horgonyát a vég-

harcban kik követnek és kik maradnak el tőlük Miként a multban, úgy fogunk eljarni a jövőben is és míg egy részről mindent el fogunk követni lapunk emelésére, másrészt hiszszük, hogy városunk és megyénk értelmisége nem fogja tőlünk megtagadni támogatását, melyre ezenel tisztelettel mindenkit ölel feltehetőleg fölkerünk. Lapunk hetenként kétszer, szerdán és szombaton jelenik meg, díszes kiállítású, illusztrált mellékletekkel, Előfizetési díj: negyedévt 2 frt. Kórjegyzőknek, tanítóknak 1 frt 50 kr.

A »Pécs« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Hirek.

— **Királyi adományok** Gerjen községnek, arviz által károsult lakósi segélyezésére, 2000 frtot, Felső-Iregh községnek, az ott mult évi szeptember hó 2-an dühöngött tüzvész által károsult lakosok segélyezésére magánpénztárából 300 frtot adományozott.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** Póh László kaposvári ügyvéd hat óra, vagyis 1893. évi október hó 1-ig, az ügyvédség gyakorlatát felfüggesztetett. — A pécsi ügyvédi kamara közbirre teszi, hogy dr Schlesinger Ernő ügyvéd Siklós székhellyel a kamara lajstromába folytatás felvételt.

— **Barbi Alice** hangversenyét ápril 4-én, meglegte azonban, hogy pár nappal később fogja Pécsért megtartani. A hangverseny műsora: 1. Caprice sur les avis de ballet d'Alceste Gluck St. Saens. 2. Aria »affani del pensier« Händel. Romance »dans le printemps Garat. Arietta »danza danra« Durante 3. Am Grabe Anselmos, Lachen u. Weiner, Die Krähe, Wohin Schubert. 4. Valse cis moll Chopin. Rondo capriccioso Mendelssohn. 5. Nur wer die Sehnsucht kennt. Ein einziges Wörtchen nur Tschaiakowski Weit-Weit Schumann. 6. Ungarische Rhapsodie H. Liszt. 7. Mazurka Aime moi Chopin Viardot.

— **Magyar felolvasó a külföldön.** Strausz Adolfinak már jelzett felolvasása, melyet vasárnap délután Rómában, a földrajzi társaság ülésén tartott, ritka sikerrel járt már tárgyánál fogva is, mert Olaszországban nagy érdeklődéssel vannak Bulgária iránt. Az ülésen Dori herceg elnökölt, a közönség a római arisztokrácia és tudományos világ színe-javából állott.

Ott voltak többek között Radzivil Albert herceg. Tabarini a szenátus elnöke, Radzivil Mátyas herceg, Della Vedova, Raviez és Smorcevsky grófok, képviselők, a főpapság, egyetemi tanárok, tábornokok, és nagy számmal tisztviselők. Doria herceg mutatta be az ülésen Strausz Adolfit, mint a budapesti keleti keresk, főiskola tanárát, ki erre francia nyelven tartotta meg Bolgárzagról szóló felolvasását, mely után a hallgatóság hosszasan tapsolt és eljennett. Az elnöklő herceg ezután köszönő szavakat mondott, kiemelve a kiváló szaktudós érdemeit Bulgária körül, mire a közönség újól felkesült tapsokkal jutalmazta a magyar felolvasót.

Az ezüst kétforintosok és huszonöt krajcárosok bevonására vonatkozó törvényt a napokban tették közzé Ausztriában E törvény szerint a nevezett pénznemek csak május végéig maradhatnak forgalomban s július 1-éig az állami pénztárnaknál beváltandók osztrák értékű papír- vagy érezpénzért.

Vasutak építése. A kaposvármoesoládi vasut kiépítését még ezen a tavaszon megkezdik. Remélhető, hogy az öszre már átadják a közforgalomnak.

Tífusz-járvány Eszéken. Eszéken néhány hét óta járványszerűen grasszál a tífusz. A lakosság a sürű betegedésekben megrémült s a városi hatóság is fűhöz-fához kapkod, hogy valahogy leküzdje a pusztító járványt. Elrendelte, hogy a betegeket ne odahaza ápolják, hanem a közkórházban, a lakosság forralt vizet iszik, a betegség azonban egyre terjed s az áldozatok száma mindinkább nagyobodik. — Jó lesz Eszék feől óvakodni.

— **Az iparos tanoncok** kötelezett munkakiáltása f. hó 1-3. napjain a belvárosi népiszkola II. emeleti helyiségeiben fog megtartani. Az innepélyes berekesztés és jutalomkiosztás pedig ugyancsak április hó 3. napján d. e. 11 órákor fog eszkoztetni.

Kérélem. Várady Gábor técsői kerületi volt országos képviselő »Hulló levelek« c. alatt igen érdekes munkát szerkesztett s adott ki M.-Szigeten. E művének folytatásánál szüksége volna az 1841-ben városunkban megjelent »Pécsi Aurora« című irodalmi műre, melynek megszerzése végett Sirisaka Andort szólította föl levelben. A felszólított több

helyen tudakozódott már ez ügyben, de — eredménytelenül. Hogy e megbízatásnak eleget tegyen, most a helyi sajtó útján kéri föl az olvasó közönséget, hogy a kinek a »Pécsi Auróra« birtokában van, az sziveskedjek e tárgyban Sirisaka Andorhoz (belv. közs. főnépiskola) fordulni, ki azután a dolog tőnni részét az illetővel megbeszéli.

— **Halálozás.** Rihmer Kornél nyug. vasúti főnök meghalt f. hó 29-én, életének 54-ik évében. Béke hamvira!

A primási birtokok bérbéradását meg lepő fordulat kísérletti. Gróf Thurn-nal végleg megszakadt az alkudozás és a gróf már vissza is kapta kancúját. Az aulában komoly és számbavehető berlők gyanánt tekintik gróf Baththyány Gézát, Beniczky Gábort, Hajos és Rhee nagybirtokosokat, kik az összes primási uradalmakat akarják bérbé venni. A konzorcium és Lóskay főkormányzó között már folytak az alkudozások, sőt egyik-másik birtokhelyeken a konzorcium tagjai már szemlélt is tartottak és a bérbéadás már rövid idő múlva meg is történik. Ugy látszik, hogy maga gróf Csáky szólította fel a nevezett konzorciumot a primási uradalmak bérbévetelére, míg a gróf Thurn-nal való szerződés elé akadályokat gördített. Esztergomban kínos meglepetést keltett az a hír, hogy a primás összes birtokait bérbéadja.

— **Megsemmisített határozat.** A pozsonyi autonóm katolikus hitközség tudvalevőleg tiltakozó határozatot hozott a kormány egyházpolitikája ellen. E határozatot a P. Ll. értesülése szerint a hercegprimás hivatalos úton megsemmisítette. Erre vonatkozó leiratában azt mondja a hercegprimás, hogy a kormány ugyan nem politikai testületeknek is megengedi, hogy az egyházpolitikai kérdések ügyében nyilatkozzanak, de ez nem akadályozza meg a hercegprimást abban, hogy ügyeljen rá, hogy az alatta álló községek és hatóságok hatáskörüket át ne lépjék. Minthogy pedig az egyházközségek politikával nem foglalkozhatnak, a pozsonyi határozatot meg csak érdemleges felülvizsgálás alá sem vehette.

— **A differitisz terjedésének megakadályozása.** A belügyminiszter a differitisz megakadályozása céljából a törvényhatóságokhoz terjedelmesebb rendeletet intézet, amelyet a következőkben ismertetünk. 1. Minden roncsoló toroklob-

telség eszméjébe vesse. Igaza van Dantenak, midőn az Isten eszméjéről azt mondja. Nella sua voluntade e' nostra pace.

A vallásos érzés bennünk az, a mely megantit bizni és túrni. A mely a szenvedések közepett mindig arra irányozza figyelmünket, hogy van valami ott fenn, a mit hiában keresünk itt lenni. A mely szenvedéseinkben megvizsgál, s midőn a sebzett szivekre megtalálja a balszámot, egyuttal emeli az élet becsét is. Mert helyesen mondja Rousseau: Pour sentir les grands 'bien, il faut qu' il connoisse les petits [maux]!

Ha ezt a vizsgatást is kitépjük a gyermek lelkéből, mi töltheti be helyét más.

De kiirtja a gyermek kedélyvilágából az élet kedvét még a testi nevelés elhanyagolása, s az újabb iskolai oktatás viszsáagsága.

Középiszkoláink a tanítás célja mellett teljesen elhanyagolják a nevelés feladatát. A kalokagathia iránti érzék felkelését, az összhangzó, kedély, sziv, jellem és akaratra egyiránt kiterjedő pedagógiát leszorította a szaktanítás. Négy-öt tanár versenyeg egymással, hogy azt a fejletlen gyermek-agyvelőt tele tömjék a legszubbimisebb ismeretek cifra rongyaival, s épen az agyvelő fejlődési korszakában terhelik meg az elmét, hogy az leroskad és elbutul.

Tudósokat akarunk nevelni és nem embereket. Az eredmény pedig a lehető legkétségbeesztőbb.

Elemi iskolák padjaiban görnyedt testtel ülnek vézna, sápadt, szemüveges gyermekek. Siralom reájok nézni. Ott ülnek öt-hat óra hosszat a fülledt teremben, s ha hazamennek, folytatják a zeneleckét, a majolikafótestet a francia és a német órá. A testező játékokat, melyek a görög nevelés előnyeivel biztosítják a tehetségek harmóniáját, sem az iskolában, sem azon kívül nem művelik többé.

A gyermek kedélye blazirt és fád. S hogy az ifjúságnak nincs kedve játszani többé, az a jelen rendszernek a legszigorubb kritikája.

A század civilizációja is fölötté kedvez a kora elpuhultságra vezető kényelemszeretnek. A találmányok és a fölfedezések mesterségesen óvják a testet a fáradtságtól és az erőfeszítéstől. Csak az agyvelő végez munkát, az izmok pedig pihennek.

A testnek üdesége és ruganyossága nincs többé. Ily szervezetben a léleknek is el kell cseveészni.

Roskadt test eszményi tartalom nélkül a gyermek kezébe is odanyomja a fegyvert. Az élethez csak akkor ragaszkodunk, ha az életnek bece van.

A testi fejlettség hiányát talán még pótolhatná az idealizmus vérkeringése. Vagy viszont az egészséges és erős organizmus ellensúlyozhatná a lelki sivárságot. De e két dolog kumulálódik s gyenge tesben sivár lélek lakik, ne esodáljuk akkor, hogy a tebody és az öngyilkosság szaporodik még a gyermekszobákban is.

Vannak egyének, a kik a korszellem hatása nélkül fejlődnek ki, s mint a téli álomban szunnyadó állatok, önmagukból táplálkoznak. Ezek a kivételek. Az erős egyéniségek, a kik életük elhatározó lépéseinek indító okait saját kedélyvilágukból merítik. De a legtöbb ember, s főleg a legtöbb gyermek nem ilyen. Egyéniségük fejlődése, jellemük kiforrása alá van vetve a közhatalnak, a melyet rájuk a kor esetleges szelleme gyakorol. Érvényesül náluk az a pedagógiai igazság: Fac me talem, talis ero!

Te ravatalon fekvő szerencsétlen gyermek, ne hidd, hogy gyszas halálad titkat magaddal vitted a sírba. Boldogságra születél te is, mert az a böles és jószágos Isten boldogtalanságra senkit sem teremtett. De gyenge lelked töprengő habozását megnyugtanni, kedélyvilágod setét boruját bevilágosítani e rohanó század sivár világnézetet nem volt képes; gyenge és excentrikus dolgok iránt fogékony testi

ban történt megbetegülés a betegség megállapításától számított 24 óra belül a helyi hatóságnak bejelentendő, mely a szükséges óvintézkedések haladéktalan megtétele iránt intézkedni tartozik. 2. Ronesoló toroklobban elhaltak hullái mielőbb és pedig kizárólag kocsin temetőbe, esetleg meglevő, vagy a jövendő uralgása alatt ideiglenesen felállítandó hulla-házakba szállítassanak. 3. Mindazon tárgyak, melyek a beteg váladékával érintkezése jöttek, így: ágynemű, fehérnemű, evő-és ivóeszközök fertőtlenítenedők. 4. Padló nélküli földes szobák földje, ha az évszak megengedi, egy lányira felásandó s friss földdel kicserélendő; ha ez lehetetlen volna, forró luggal leöntendő. 5. Nedves, nyirkos és sötét lakások különösen alkalmasak lévén a ronesoló toroklob mérgeének megtartására, ilyen lakások gyökeres kiszáradásáról és arról, hogy a lakás elég friss légáramlat mellett elegendő világosságot is nyerjen, okvetlenül gondoskodás történjék. Járványok közegében nem nyitható ablakok nem türendők. Kötözökés esetén az ily lakások ujabban fertőtlenítenedők. 6. A ronesoló toroklob bacillusa az emberi szervezeten kívül különösen tejben igen nagy fokban szaporodván, a tejzártekek járvány idején a legpontosabban ellenőrizendők, és oly házból, hol a családban diphtheriás beteg van a tej elárúsítása szigorúan megtiltandó. 7. A ronesoló toroklob kezelése körül különösen gyakran tapasztalt kuruzslás szigorúan ellenőrizendő, illetőleg tiltandó. 8. A nép kioktatása a betegség veszélyes és ragályos volta felől ernyedetlenül folytatandó és e célból a lelkészek, tanítók és az intelligens elemek segítségével kikérendő.

A csatornázás kérdésében egyre több szemrehányással lépnek föl a város tanácsa ellen, pedig nem szabad feledni, hogy ez ügyben egy bizottság küldött ki azon célból, hogy a fontos kérdést a külföldi nagyobb városokban összehasonlítva tanulmányozzák. Ezen bizottság mindez ideig nem fogott munkához, amit helyeselni en nem lehet és mi bátorságot veszünk magunknak e bizottság igen tisztelt tagjait figyelmeztetni, hogy a reakció bizott ügy rendkívüli fontossága immár halaszthatatlan intézkedést kíván, mert a csatornázásnak minél előbb ki kell egészítenie a vízvezeték nagy munkáját. Ha a vízvezeték a csatornázással kapcsolatba tételt volna, még ma sem volna vízvezetékünk és így sokkal jobb, hogy a vízvezeték önállóan létesített.

Az új színház végleges költségvetési tervje is elkészült, mint azt végre az építést vezető budapesti cég a tanács-

szervezeted nem tudta ellensúlyozni ideges lelked izgalmait. Talán szívedet sem irányította többé a vallás vigasztaló vezérfénye, a mely nélkül pedig oly nehéz látni a sötétben, és oly nagyon, de nagyon könnyű megbotlani.

Ezek a rajtad kívül álló szerencsétlen befolyások adtak irányt életednek s merész kezekkel tépted szét a szeretet kapcsát, mely oly melegen kötötte életedet atyád szívéhez.

Ez a te problémád megfejtése, s ezért volt read névze az élet teher, amelytől szabadulni előny. Azt a boldogságot kerested te is a nyugalomban, amit az eszményekért lelkesülmi tudó szívek a küzdelemben keresnek.

S most, midőn fájó szívvel read emlékezem, önkéntelen jutnak eszembe Kempis szavai: „Szemünkben minden teremtmény az életnek tükröje és szent igazságoknak könyve!“

Hirdess gyászos végzetteddel te is új igazságokat e világnak, te ravatalon fekvő szomorú halott!

nak jelenté és így most már mi sem hátráltatja azt, hogy a katonai kórház lebontási munkálatai pár hét múlva megkezdessenek. Ezen tudatban, azt hisszük, minden pécsi ember könnyebb szívvvel megy a szinkörbe és hamarabb megbékül az ottani nem épen díszes és kényelmes helyekkel, melyekre vonatkozólag úgy értesülünk, hogy az idén Somogyi célszerű kényelmi intézkedéseket fog tenni, nevezetesen a páholylétszámra vonatkozólag, aminek nagyon is itt volt már az ideje.

— **»A Pécs« albuma.** 18-ik számát veszik mai lapunkkal olvasóink. Tartalma: Littke József képpel, írta: Feiler Mihály. — Husvétkor, költemény írta: Bódnár István. — Az elfelejtett harang, husvét elbeszélés, Baumbach után átdolgozta Apór. — Bolyongás, költemény Lenautól, toridította Buday László. — Stawenhagen Bernát zongoraművész, képpel. A vak és a tej, Tolstoj után fordította Rodziewicz József. — Az »Album« egyes számonként nem kapható, de új előfizetőink az eddig megjelenteket megkaphatják.

Somogyi Károly szintársulata megérkezett már városunkba és bár az újonnan szerződött tagok mindegyike még nincs itt és nem tudható, hogy különösen az énekesek nem meghűve érkeznek-e meg, valószínű, hogy az előadások vasárnap már megkezdhetők lesznek. Terveiben véve e napra a »Szigetvári vértanúk«-ból az eskü-jelenés és a »Parasztszövet«. Hetfőn pedig a »Sárgacskó«. Somogyi új tarsulatának tagjait ismertették már név szerint. A tarsulatban feltűnő sok az új tag, kik a vidék legjobb erőihez tartoznak. Így mindjárt a népszerű énekesnő: Szathmáry Zsuzsa, a lyrai tenor: Sz. Nagy Imre, a drámai hősnő: Kalocsa Róza, a drámai szende: Rónayné Balog Etel, a hős szerelmes: Peterdy Sándor, a a drámai apa: Tóth Antal, a komikáné: Zombory Ilona, a szerelmesek: Rónay, László, — csupa új és jó erők. És a régi kedvencek: Kocsis Etel, Kállay Lujza és Follinusz, Polgár, Dezséry, Dálnoky, Sárdy. Szívből üdvözlöjük Somogyi derek tarsulatával, mely a legsikerültebb színi idényt helyezi kilátásba.

— **Vasuti részvények felmondása.** A pénzügyminiszter az 1892. évi XXI. t. c. alapján az államotított alföld-fiume és báttaszék-dombóvár-zákányi (duna-drávai) vasutaknak még ki nem sorsolt összes részvényeit július 1-jére felmondotta, úgy, hogy e naptól kezdve a még forgalomban lévő részvények a külön közzétendő módokozatok mellett a m. kir. központi állampénztárnál s a szokott beváltó helyeken teljes névértékben, vagyis részvényenként 200 osztrák értékű ezüst forinttal be fognak váltatni, minek következtében ezen részvények kamatozása ugyancsak július 1-jével megszűnik.

— **Az olasz bankbotrányok.** A Giolitti kormány részben a közvélemény, részben a sajtó presziójára végre ráállt egy parlamenti vizsgálóbizottság kiküldésére, melynek feladata az lesz, hogy a Panaminóban esetleg kompromittált képviselők és politikusok viselt dolgait kiderítse, még pedig a kormány rendelkezésére álló okmányok, jegyzetek, chequek és váltók alapján. Valóban ideje is volt már, hogy ez a vizsgálat megkezdjék. A sajtó és a közönség a botrány keletkezése óta egyre hangosabbá hozott egy eszmé nevet forgalomba, a parlament és kormány aktiv és nyugalomba vonult férfiai közül. 47 ily név keringett a legfureszabb hírekkel együtt, s e gyullasítgások és a homály, melybe az állítólag kompromittáltak burkolódtak, nagy izgatottságot szült a parlamentben és azon kívül. A kormány tehát hét tagu bizottságot küldött ki a botrányok kiderítése céljából. A tagok: Bovio, Chiappusso, Falconi, Mordani, Nasi,

Pellegrini és Rubini képviselők. Hogy e névsorban Bovio néven kívül alig találunk ösmereteket, az kiváló bizonyossága a cél tisztaságának. A kormány nem akarta, hogy különös, nagyobb szerepet játszott politikai férfiak ítéljenek ez ügyben, kikre esetleg rá lehetne fogni, hogy pro domo dolgozzanak. A közvélemény a bizottság kiküldésének eszméjébe belenyugodott, csak azt sajnálja, hogy e névsorból hiányzik Colajanni képviselő, a ki tulajdonképeni felfedője az egész bankbotrányoknak. A bizottság nemsokára hozzáfog a vizsgálatokhoz. Ezzel kapcsolatban új párt alakult meg az olasz parlamentben, mely magát demokrata-szocialistának nevezi s melynek élén Bovio és Colajanni fognak állani. Ez új ellenzéki párt jóformán teljesen a bankbotrányokon épül fel és sok dolgot fog adni a Giolitti kormánynak Egyelőre nagyon folynak az előmunkálatok az új párt szervezésére, melynek eddig 17 tagja van.

— **Sajtópörünkről.** Nem szívesen írunk róla, de ha már megvan, el nem halgathatjuk és a további részletekből az idézés közlése után meg kell említenünk, hogy lapunk felelős szerkesztőjének kihaltatása már megtörtént, amikor szerkesztőnk kijelentette, hogy »Görgő Sapka« kiletét el nem árulja, a kéziratokat be nem mutatja, a cikkekért azonban a felelősséget elvállalja. Egyuttal a felvett jegyzőkönyvben lapunk szerkesztője konstatálta, hogy Varady Ferenc ur panaszlevele nemcsak Varady Ferenc ur nevében, hanem egyuttal a »Pécsi Napló« szerkesztőségé mint testület nevében is iratott....

— **Darázs Miska** zenekara ugyan csak nagy dícsőséget szerez a magyar zenének Kopenhágában. A királyi palotában is játszottak már és a dánusok királyának, mint azt egyik miniszterével kijelentette, annyira megtetszettek a magyar népdalok és a tüzes eszárdások, hogy születése napjára, mely április 8-án lesz, ismét meghívta Darázs Miska zenekará, hogy még egyszer eljátszszak előtte a »korosi leány«, »Is, is, is«, »Ritka buza« kezdetű nótákat és a Rákóczy indulót, melyet első ízben háromszor kellett megismételniük. Darázsok, mint lapunknak írják, április 20-án itthon lesznek Pécsen és első zeneesélyüket a Ribay-kávéházban tartják, még pedig egyruhában.

— **Halálozás.** Sziluk a András nyug. számvevő százados az 52-ik gyezredben meghalt 29-én, 71-ik évében.

— **Horváth bácsi jubileuma.** Ritka napot ér meg ma a város Horváth-bácsija, aki nem más, mint a postalevelek és utalványok hűséges kihordója. Huszonöt esztendeje végzi Horváth bácsi pontosan a maga tisztét, mindenkinek melegegésére, ami bizony nem kis feladat. Az Isten éltesse a derek öregot, aki még, hála Istennek elég jó erőben néz a jövő elé.

— **A bizalom,** melyet a közönség az Athenaeum irod. tarsulatnak az általa kiadott Kezi Lexikon megpártolása által előlegezett, mint az ujabban megjelent 37. és 38. füzettel látjuk, nem szeltt kárba. Nemesak a terjedelmet illetőleg tartja be a kiadó adott szavát, hanem a vége felé még szebb és gazdagabb kiállítású mellékletet nyújt, mint az elejen; s így senki sem mondhatja e vállalatról, hogy többet ígert volna, mint a mit be is tartott. A 38. füzet egy kettős és egy egyszerű színes kép-mellékletet és ezenkívül még két sürü szedésű táblázatot tartalmaz. Szövege a »Veszétség« szóig terjed, a végéhez tehát már nagyon közel jár. A mű, mint örömmel értesülünk, április elejére már befejeztetik s így végre egy jó, teljes, magyar szellemű, fényes kiállítású Lexikon all majd a magyar családok rendelkezésére, mely a legtöbb könyvkereskedés útján 1 frtos havi részl. mellett lesz megszerezhető.

— **Apátság Nagy-Kanizsán.** Nagy-Kanizsa város képviselő testülete ezelőtt 3 évvel memorandumot intézett b. Hornig Károly veszprémi megyés püspök-höz, hogy a nagy-kanizsai plébániát, melyet most szent ferenczrendi szerzetesek adminisztrálnak, világi pappal töltsse be. Tervben volt akkor, hogy vagy a felső eörsi prépostot, vagy a mura-kereszturi apátot helyezték át Nagy-Kanizsára plébánosul; de ez erős személyi és anyagi akadályokba ütközött. A szentszéknél tehát abban állapodtak meg, hogy N.-Kanizsa e kivánságának teljesítését fentartják akkorra, mikor a mura-kereszturi apáti stallum megüresedik. Akkor azt egy ideig betöltetlenül hagyják; jövedelmét akumulálják s abból szervezik újból a nagy-kanizsai plébániát olyképpen, hogy a kinevezendő mura-kereszturi apátot egyúttal nagy-kanizsai plébánosra is kinevezik. Mivel a mura-kereszturi apát halálával most az apátsági stallum is megüresedett, Nagy-Kanizsa katolikus köreiből rögtön megindult a mozgalom a szentszéki terv fogantatásának kérelmezése iránt.

— **Névmagyarosítás.** Schwarz József ádándi illetőségű pécsi lakos vezetéki nevét „Fekete“-re változtatta.

— **Stampfel Károly** pozsonyi es. és kir. udvari kir. akad. könyvkereskedő kiadásában megjelent; A kezdő francia

legelső mestere, nyelvtan De Gerandó Antonia kolozsvári állami felsőbb leányiskolai igazgatótól; ára 30 fr.

— **A Nemzeti Baleset- és Munkásbiztosító Részvénytársaság.** Budapest. Az ipari és kereskedelmi élet folytonos és gyors fejlődésével aránylagosan szaporodtak a balesetek, melyeknek mindenki egyaránt ki van téve. A hírlapokban a balesetek már állandó helyet foglalnak el és nincsen nap, melyen egyeseket vagy csoportokat ért balesetekről ne olvassunk. Az elővigyázatos ember, de különösen a gondos családapa nem mulaszthatja el tehát magát a testi balesetek ellen biztosítani. Meg van ez könnyítve az által, hogy a balesetbiztosításnál a díjtétel rendkívül csekély és előleges orvosi vizsgálatnak nincs helye. A „Nemzeti Baleset- és Munkásbiztosító Részvénytársaság, az első hazai vállalat, mely kizárólag a biztosítás ezen speciális ágáival foglalkozik. Ezen társaság 1 000,000 korona teljesen befizetett alaptőkével bír és alkalmat nyújt arra, hogy a hazai közönség a biztosítás ezen neimeit is hazai biztosító társaságnál előnyösebben, mint bárhol, eszközölhesse. A második feladat, melyre — mint cégéből is kiténik — a „Nemzeti baleset- és Munkásbiztosító Részvénytársaság“ elsőnek vállalkozott, a szerényebb életviszonyok közt élő néposztályok életbiztosításából

áll. Lehetővé tette azt eme társaság az által, hogy életét csekély heti díjzárás mellett és orvosi vizsgálat nélkül a leg-szerényebb keresetforrással bíró ember is biztosíthassa és ez által öregségére önmagát, halála esetére pedig családját a nyomor ellen megvédi. Ezen társaság üzeméről bővebb felvilágosítást nyújt lapunk jelen számában közölt hirdetés, melyet olvasóink figyelmébe ajánlunk.

Vegyes hírek.

A Szegzárdi alapnevelési egyesület a felállítandó dajka-intézet céljaira a vallás és közoktatásügyi miniszteriumtól 300 frt segélyt kapott. — A paksi fogyasztási adó bérlőség nem a legjobb lábon áll a közönséggel, melyet ugyan csak üldöz zaklatásai-vel. Ennek a hangulatnak lehet kifolyása, hogy a bérlők helyiségébe betörték (a falat kiasva) és onnan 69 frt készpénzt, érték papirokat és szeszes italokat elvittek. Azt hiszszük, a bérlők egy nagy része hasonló sorsnak néz eléje. — Nagykanizsán Rakodczay Pál szintársulata fog a tavaszi időnyben játszani — Ifj. Schwartz Mátyás batterszéki kereskedő meghalt 24-ik évében

Felelős szerkesztő és kiadó, tulajdonos: **FEILER MIHÁLY.**

Nyom. Feiler Mihálynál (lyceumi nyomda) Pécsen

Bécs, 1873. Erdem-érem.		Eszék, 1880. Díszoklevél.		X. Páludánban, 1887. Ar-ér.	
Pécs, 1880. Nagy díszokl.		Zágráb, 1891. Díszoklevél		Triest, 1883. Arany-érem.	
Csik József					
es. és kir. kizárólag szabadalm.					
I. szerémi portl.-cement és vízhatlan meszgyár					
(Pécsenuban.)					
Központi iroda és raktár: Epesten, V. Rudolf-rakpart 8. Ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, föld-birtokok, kizségi és egyházi előjárások, valamint a nagyver-demű építő közönség be-ses figyelmébe saját gyártmányu					
Portland-cement és vízhatlan meszét, melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak. — Árjegy-zékek s magvartatok kívánatra készségél megküldetnek.					
Páris, 1867. Bronz-érem.		Kecskemét / Ujvidék 1876. Arany-érem.		Szeged, 1878. Erdem-érem.	
1872. ezüst-érem.					

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság, a „pécsi takarékpénztár“ részvénytársaság-nál **800 frt** évi fizetéssel javadalmazandó **segédkönyvvivői állásnak** **egy évi próbaidő** mellett betöltésére pályázatot nyit. Végleges alkamazás esetén a fizetés **1000 frtra** emeltetik s nyugdíj-igénnyel jár.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy életkorukat, nyelvismerek-töket, elméleti és gyakorlati szakképzettségüket, valamint eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezűleg irt kérvényüket folyó 1893. évi **április hó 15-ig** bezárólag alulírott igazgatóságnál benyujtsák.

Megjegyeztetik, hogy kellőleg igazolt elméleti és gyakorlati kép-zettség mellett azon pályázók fognak kiváló figyelembe vétetni, kik már eddig is tényleges könyvvivői minőségben működtek; továbbá, hogy a megválasztandó könyvvivő állását legkésőbb f. 1893. évi **május 1-én** elfoglalni kötelek, s hogy a megállapított **tiszti fizetésének kétsze-rese** hivatalba lépés alkalmával tiszti óvadékként (cautio) készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letendő, vagy jelzálogi bekebelezéssel biztosítandó.

Pécsen, 1893. évi mártius hó 29-én tartott igazgatósági ülésből.

A „pécsi takarékpénztár“ igazgatósága.

| A |

meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas házszerék azonnali alkalmazása által. A Horgony-Pain-Expeller ily esetekben a **legjobb bedörzsölés.**

Hasonló jó eredménnyel használható csúsz, köszvény és tagszakgatás, vala-mint fejfájás, hátfájdalmak, csipő-fajdalmak stb. ellen és majdnem minden háztartásban készleten van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üve-gokban majdnem minden gyógyszer-tárban kapható. Mint hogy értéktelen utánzatok is léteznek, kifejezetten a **Richter-féle Horgony-Pain-Expeller** kérendő.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkittünőbb mázoló szer puha padló számára, 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr., 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Eizer Jánosnál Pécs.

4360

SCHÖNWALD IMRE

ékszerész, órás és látszerész

Főüzlet:

Király-(fő)-uteza, a „Hattyu“-épületben.

PÉCSETT

Műhely:

Király-(fő)-uteza. Mestrics-féle házban.

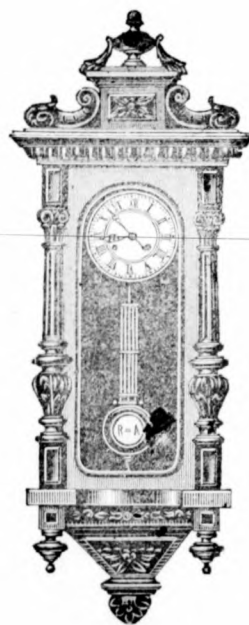
**Tábori és színházi látszövek, szemüvegek, göresők, hőmérők
stb. gyári áron.**

Pontos járásu csinos ébresztő órák, darabja csak 2 frt 50 kr.

Csinos ezüst horgony-Remontoir órák 2-ös fedéllel dbja 12 frt.

**Inga-óra csinos szekrényben 8 napig járó és ütő szerkezettel
ára 12 forint.**

**Ancer-Remontoir Tula-óra, 2-ös köpenynyel, kitünö szer-
kezettel 14 forint.**

Öt évi jótállással.

**Nagy raktár a legszebb ékszerek ezüst és (alpaca) China-
ezüst árukban.**

Javítások olesón és legjobban készítettnek.

**Minden tárgy a magyar királyi pénzverde hivatal által felül-
vizsgálva és fémjelezve van.**

Kiváló tisztelettel

Schönwald Imre.

THURN EMIL és TÁRSA

óraműves és ékszerész.

Pécsett, Király-utca 1. szám, a Központi Takarékpénztár épületében.

Legszébb és legnagyobb választék arany és ezüst zsebhórákból, gyári árákon.

Alkalmi ajándékok, legérdekesebb és értékű ékszerek nagy választékban, gyári árákon.

Finom inga órák, csinos diófa szekrényben 7 frtól, 120 frtig.

Finom arany női remontoir órák, csinos kivitelben 15 frtól 150 frtig.
Arany uri remontoir órák 28 frtól 300 frtig.
Egy ezüst remontoir henger óra 7 frt 50 krtól feljebb.
Egy ezüst remontoir óra kettős-köpenyvel 9 frtól feljebb.
Egy ezüst női remontoir óra finom szerkezettel 8 frtól feljebb.
Egy ezüst toulai remontoir óra kettős-köpenyvel 16 frtól feljebb.
Egy pontosan járó nickel óra 4 frt 50 krtól feljebb.
Egy finom ezüst óra-lánc 2 frt 30 krtól 18 frtig.
Egy amerikai órbeszítő-óra 2 frtől 14 frtig.

Egy csinos és finom arany brilláns gyűrű 12 frtól feljebb.
Egy csinos arany úri óralánc 12 frtól feljebb.
Egy csinos arany női óralánc 5 frt 80 krtól feljebb.
Egy finom arany karkötő 6 frtől feljebb.
Egy finom arany uri gyűrű 5 frtől feljebb.
Egy finom arany női gyűrű 2 frt 20 krtól feljebb.
Egy finom arany jegygyűrű 2 frtől 25 frtig.
Egy finom arany vagy ezüst velenzei nyaklánc 1 frt 80 krtól feljebb.
Egy finom arany kereszt 1 frt 20 krtól feljebb.

Egy finom arany zománczott párisi amulet 2 frtól feljebb.

Egy pár finom arany fülbevaló 1 frt 50 krtól feljebb.
Egy finom nyakkendő tű 1 frt 30 krtól feljebb.
Egy finom ezüst karkötő 1 frt 30 krtól feljebb.

A nagyérdemű közönség becses figyelmét ezen árjegyzékre és pártfogását kérve, maradtunk teljes tisztelettel.

THURN EMIL és TÁRSA.

Mindenemű órák javítása 80 krtól feljebb, jótállás mellett.

Ékszerek javítása a leggyorsabban és olcsó áron eszközöltetnek.

Régi törött arany- és ezüst-tárgyak vagy órák a legnagyobb áron becsereztetnek.

5 évi jótállás.

Az ékszerek a m. kir. főfémjelző hivatal által jelezve vannak és a tárgyak valódiságáért jótállunk.

Csinos miniatűr magánmegrendelések ingyen és bérmentve.

Gazdag tartalmú mintakönyvek, minők még eddig soha sem, szabók-nak bérmentve lenni küldtetnek.

Nem adok semmi engedélyt 2 1/2 vagy 3 1/2 frt méter-árból, sem aján-dékok nem adok sz. bók-nak, mint azt a versenytársak teszik, hanem **szabott és netto árakat** adok, **hogy minden magánvevő jól és olcsón** vásárolhasson. Ugyanazért kélem, hogy megrendeléseknél **csak az én mintakönyveimet** kerjék.

Óvatosan adjunk a versenytársak árengedményeket tartalmazó levelelelől.

Ötöny-szövevények:

Peruvia és dösing a clerus részére, rendelkezésintí szövetyek tisztviselői egyenruhák, veteránok, tuzoltók, tornászok, livréc k. számarra. Posztor billard és játzó asztalokra, kocsizatok lóden (vizenmen-tes is), vadászruháknak, **mosó szövények utazó-plaidék** 4 frtől 14 frtig. Aki árát megérő, jó, tartós, tiszta gyapjú posztorukat és nem olcsó ren-gyókat akar venni, melyek alig állják a szabó-czérnát, az forduljon

Stikarofszy Janoshoz Brünben (az osztrák Manchesterben.)

Kinek a legnagyobb posztgyári raktára van 1 1/2 millió forint értékben.

Hogy gyáram nagy versenyképesépt kimulassam, kijelentem, hogy kezemből összpontosít **„opa legnagyobb posztóktiviele, kamm-sarn-gyártása, szabókelekek és nagy könyvkötészet, mind saját céljaimra.** Hogy errel mindenké meggyőződéssel, a. h. e. közönséget meg-hívom, hogy alkalommal tekinte meg **áruházamat,** melyben 150 alkal-mazott van — **Szállítás csupán utánvet mellett!** Levelez s német, magyar, cseh, lengyel, francia és angol nyelven.

Az új szabadalmú önműködő szőlő- és növény - permetező „Syphonia“

főltmul minden eddig ismert permetezőt, miután **önműködőleg** dolgozik. Bizonyítják ezt 1000-nyi dicséző bizonyítványok. Kérjünk csak rajzot és leírást a gazdasági gyümölcsészeti és szőlőszeti gépek gyárából

MAYFARTH FÜLÖP és Társa
Wien, II. Taborstrasse 76.

Árjegyzékek ingyen. — Képviselek kerestetnek.

Kwizda-féle Restitutionsfluid

mosóvíz lovaknak

Egy palaackkal 1 frt 40 kr. o. é.

30 év óta **udv. istállóknban,** valamint **katonai és polgári nagyobb istállóknban** is, használatban; **nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítésül;** továbbá **ficomodások, rándulások, az inak merevsége** s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat **kiváló teljesítményekre idomításnál.**

Megszerezhető

gyógyszertáraiban

Ausztria-Wagyarosz, és drogistaínál.

Fő letét: **Kwizda Ferenc János**

osztrák es. és kir. és román kir. udvari szállító kerületi gyógyszerárban **Korneuburgban, Bécs mellett.**

Tessék a fennebbi védjegyre ügyelni s vételnél határozottan kifejezni:

Kwizda-féle Restitutionsfluid.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Mechanikairól hangszerek külön képes árjegyzék.

Sternberg Armin és Testvére
Budapest, VII. Kerepesi-ut 36.
Saját gyártmányú mindenemű **vonós, verő, fa- és réz fuvó hangszerek** és azok kellekei és alkatrészei.
Mindennemű hangszerek és zenélő művek **javitása és kihangolása** szakszerű pontossággal eszközöltetik.

Zongoráról külön képes árjegyzék.

Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

KREINER JÓZSEF

divat- és vászonáru kereskedése, Pécselt, Király-utca 15-ik szám alatt.

**A tavaszi idényre nagy választék kész ruha-
ujdonságokból.**

Pellerine, háromszoros, minden színben	7 fr tól feljebb.
Köpenyek, hosszabb szabásuak,	12 frtól feljebb.
Kabátok, feketék és színesek, selyembéléssel,	9 frttól feljebb.
Valódi angol esőköpenyek,	10 frttól feljebb.

**Nagy választék mindenféle selyem, gyapot és
phantasie-szövetekben.**

Ruhaszövetek, 100 cm. széles, méterenkint	50 krtól feljebb.
Gyapjuszövetek, tiszta gyapot, 110 cm. széles	60 krtól feljebb.
Napernyők, fekete és színes,	2 frttól feljebb.

Teljes menyasszonyi kelengyék!

Minták kívánatra ingyen és bérmentve

Posta és távirtda cím „Kegyelet“ Pécs.

„Kegyelet“ első pécsi temetkezési intézet

Pécselt, Ferenciek-utca 6. sz. (Kis-tér Billitz-fele házában)
és Perczelt-(Ó-posta)-utca 22. sz. saját házában lévő raktárral.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek teljes bizottsággal tudomásra adni, hogy temetkezési intézetünket Perczelt-utca 22. sz. alatti raktárnak fentartásával Ferenciek-utca 6. sz. (Billitz-féle) házába helyeztük át és ezen fő üzlethelyiséget a Perczelt-utcai telephonnal összekapcsoltuk és így raktárunkat tetemesen szaporítva és kibővítve képesek vagyunk a legmarasabb igényeknek és kívánalmaknak minden irányban és tekintetben nemcsak a leggyorsabban, hanem egyúttal legpontosabban is megfelelni.

Temetéseknél legpompásabb, valamint legelőcsőbb rendezését ékes üveg-avagy díszes másrangu halottaskooskban elvállaljuk úgy helyben, valamint a szomszédos megyék bármely városában avagy községében; elvállalunk egyúttal **hullaszállításokat** legmentesen zárt ércoporsókban a bel- és külföld minden irányában.

Raktárunkon található **fa- és ércoporsók, szemfódelek, halottas öltözékeket, sírkoszorúk, gyertyák, fátyalok**, egyáltalán a temetkezéshez szükséges legdisezebb és legelőcsőbb bármilyen nevezendő kellékek dús választéka.

Törekvésünk oda irányuland, hogy a 20 évi fennállásunk, tehát tényleg az I. ső pécsi temetkezési intézet szorgos törekvésével szerzett jó hírnevét — minden toladódás nélkül — szorgos, pontos szolgálat, valamint való és (nem látszólagos) olcsóság által mint eddig, úgy ezentúl is fentartva, a n. é. közönség becses bizalmát minden tekintetben kivívjuk.

Tévedések kikerülése végett kijelentjük, hogy intézetünk kezelésével és temetések felvétele és rendezésével **GINDL ALAJOS** urat biztuk meg.

Maradtunk kiváló tisztelettel

Harti Ferenc és társai.

Kindl Ferenc, Szigriszt János, Lauber Rezső,
őzv. Hoffmann Károlyné őzv. Edhoffer Ferenczné.

Posta és távirtda cím „Kegyelet“ Pécs.

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacsokat, melyek mentesek minden **ártalmas anyagtól** s a legnagyobb eredménnyel használatnak az altesti szervek betegségeinél, könnyen ha bajtök és vértisztítók. Egy gyógyszer sem kedvezőbb és amelllett egészen ártalmatlanabb

s z é k r e k e d é s e k e t

a legfőbb betegségeknek e biztos forrásait olvasni és cukrozott alakja : ait még a gyermekek is szívesen veszik. Ezen labdacsook **dr Pitha** u. a. tanácsostól igen megtisztelő bizonyítvánnyal lettek kitüntetve.

Egy 15 labdacsoot tartalmazó doboz **15 kr.**, egy henger (8 doboz, 12 labdacso) ára **csak 1 frt 0. é.**

Óvás! Minden doboza melyen a cég: gyógyszerár- szum heil. Leopold-nem áll és hátsó oldalán védjegyünk nem hordja, hamisítvány, melynek megvételétől a közönség óvatlik. Igazán kell figyelni, hogy ne rossz s nemcsak semmit eredményt fel nem mutatható, de épséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan **Neustein-féle Erzsébet-labdacsokat** kell kérni és ezek a borítékban és használati utasításon az itt látható aláírással vannak ellátva.

Hauptniederlage in **Wien**: Apotheke szum heil. Leopold des Ph. Neustein Inerstadt, Ecke der Planken u. Spiegelgasse. Hauptniederlage in **Fünfkirchen** Apotheke S. Sipöcz, L. Zsiga und bei der Barmerziggen. in **B. Sellye** F. Uwirra

Stiller József cs. és kir. sz. jégcszekrények gyára Budapestent

Stiller József

Budapest,

Gyár- és iroda:

nagy-dífa-u. 13.

ajánlja elismert, törv. védett, legjobb szerkezettű és kiünteletelt **hűtőkészülékelt sör, vis, vaj, nyers hus hűtésére, ételhűtőket** házi szükségletre, **fagyalt készülőkeket** és **fagyalt-reszervoárokat**, bormérés berendezéseket és legújabb szerkezettű **peszgető csapokat.**

Képes árjegyzékek ingyen.